

Důvodová zpráva

Obecná část

Zhodnocení platné právní úpravy

Obecné pravidlo zaokrouhlování základu daně u úrokových příjmů z dluhopisů na celé koruny směrem dolů, zakotvené v zákoně o daních z příjmů od roku 1993, vedlo k situaci, kdy v případě dluhopisů se jmenovitou hodnotou 1 Kč nebyl příjem fyzických osob z těchto dluhopisů zdaněn, neboť úroky se pohybovaly ve výši haléřů a byly tedy zaokrouhlovány na nulu. Ve druhé polovině roku 2012, mimo jiné i v návaznosti na zmírnění formálních požadavků na emise dluhopisů, tohoto pravidla využila řada subjektů a překotně emitovaly ve značných objemech tzv. korunové dluhopisy, aby získaly tuto nesystémovou daňovou výhodu. V roce 2012 bylo zaznamenáno celkem 525 emisí zaknihovaných dluhopisů se jmenovitou hodnotou 1 Kč v celkovém objemu 164 miliard Kč, s úrokovou sazbou od 1,75 % do 18,5 % a splatností 1 až 50 let.

S účinností od 1. ledna 2013 bylo výše zmíněné ustanovení o zaokrouhlování změněno zákonem č. 192/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s cílem zamezit nesystémovému nezdanění těchto úrokových výnosů fyzických osob.

Zákon č. 192/2012 Sb. však obsahoval přechodné ustanovení, podle kterého se na úrokový příjem z dluhopisu emitovaného před 1. lednem 2013 použije ustanovení § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů (tj. zaokrouhlování) ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Úrokové příjmy fyzických osob z tzv. korunových dluhopisů emitovaných před 1. lednem 2013 tedy v důsledku přetrvávajícího zaokrouhlování na celé koruny dolů stále nejsou daněny. Díky navázání přechodného ustanovení na okamžik emise dluhopisu se navíc toto nezdanění úrokových výnosů uplatní i v případě, kdy k nákupu (vydání) takto emitovaného dluhopisu dojde po 1. lednu 2013.

V této souvislosti se navrhuje stanovit, že od 1. ledna 2018 se i na úrokové příjmy z dluhopisů emitovaných před 1. lednem 2013 použije současný postup zaokrouhlování podle § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů ve znění zákona č. 192/2012 Sb. a pozdějších předpisů, pokud úrokový příjem plyne osobě, která byla v okamžiku emise nebo nákupu dluhopisu osobou spojenou s emitentem dluhopisu, nebo s ní spojené osobě. V případě fyzických osob jsou spojenými osobami osoby blízké, ale i ve smyslu § 23 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, osoby, které vytvořily právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty. Touto úpravou bude od navrhovaného data v případě spojených osob zajištěno uplatnění shodného daňového režimu jako v případě dluhopisů emitovaných po 1. lednu 2013.

Navrhovaná změna nezasahuje do práv a povinností existujících před nabytím své účinnosti, ale upravuje dříve vzniklé právní vztahy s účinností do budoucna. Je tak činěno v důsledku ochrany veřejného zájmu a společenské naléhavosti odstranění nesystémové, nežádoucí a neodůvodněné daňové výhody úzkého okruhu právních vztahů mezi spojenými osobami,

jejichž společenské dopady jsou s ohledem na okolnosti se zvýšenou intenzitou vnímané jako škodlivé.

Nároky na státní rozpočet a rozpočty krajů a obcí

Opatření má pozitivní dopad na veřejné rozpočty, jelikož odstranění nesystémové nulové zdanění a z úrokových příjmů z tzv. korunových dluhopisů držených spojenými osobami emitovaných před 1. lednem 2013 bude od 1. ledna 2018 nově srážena a odváděna daň. Z dostupných zdrojů nejsou k dispozici dostatečně detailní údaje pro přesný propočet. Jako základ pro výpočet byly použity údaje o tzv. korunových dluhopisech emitovaných v roce 2012. Od ostatních emisí bylo abstrahováno, jelikož překotné emitování těchto dluhopisů zejména mezi spojenými osobami nastalo právě ve druhé polovině roku 2012. Za předpokladu, že by polovina těchto dluhopisů byla držena spojenými osobami, z úrokových příjmů jejich držitelů do doby splatnosti by měla být postupně sražena a odvedena daň v celkové výši cca 7,5 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že naprostá většina emisí byla zaregistrována v listopadu a prosinci 2012, lze tento odhad považovat za velmi konzervativní. Z dostupných údajů o emisích vyplývá, že průměrná úroková sazba (bez zohlednění státních dluhopisů) činí cca 9 % a průměrná doba splatnosti (od data emise) 15 let.

Rozpočtový dopad by tedy měl být pozitivní v celkové výši minimálně 7,5 mld. Kč.

Soulad s ústavním pořádkem a s mezinárodními smlouvami podle č. 10 Ústavy

Předložený návrh zákona neodporuje ústavnímu pořádku ani žádné mezinárodní smlouvě, již je Česká republika vázána, ani právu EU.

Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

Vzhledem k délce legislativního procesu v Poslanecké sněmovně, blížícímu se konci volebního období a s ohledem na předpokládaný a deklarovaný politický konsensus nápravy této legislativní mezery se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení v režimu podle § 90 odst. 2. Zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

Zvláštní část

K části první:

Navrhuje se úprava daňového režimu tzv. korunových dluhopisů emitovaných před 1. lednem 2013 v případech, kdy úroky z těchto dluhopisů plynou poplatníkovi, který byl v době emise nebo nabytí dluhopisu osobou spojenou s emitentem. Úprava daňového režimu se bude vztahovat i na případy, kdy by emitovaný dluhopis byl vydán (jako prvnímu nabyvateli) osobě spojené s fyzickou osobou, která byla v době emise dluhopisu osobou spojenou

s emitentem, nebo na případy, kdy by došlo ke změně (i opakované) vlastníka dluhopisu a úroky by plynuly osobám spojeným s poplatníkem uvedeným v první větě.

K části druhé:

Navrhuje se účinnost od 1. ledna 2018, tj. od začátku zdaňovacího období pro daně z příjmu fyzických osob.

V Praze dne 21. 3. 2017

Karel Fiedler, v.r.